

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนเปิดฟาร์มผักปลอดภัยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

THE FEASIBILITY STUDY FOR ESTABLISHING PESTICIDE RESIDUE FREE
FARM FOR AGROTOURISM IN MUANG DISTRICT, MUKDAHAN PROVINCE

มงคลพร มุกดาธนพงศ์¹

วินิต ชินสุวรรณ²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนเปิดฟาร์มผักปลอดภัยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยศึกษาความเป็นไปได้ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านการจัดการ ด้านเทคนิค และด้านการเงิน เริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป โดยใช้ PESTE analysis การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ Five Forces Model จากนั้นวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านการตลาดโดยใช้แบบสอบถามสำรวจข้อมูลและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน โดยมีผู้ให้ความสนใจเข้าใช้บริการ ร้อยละ 84.50 ความเป็นไปได้ด้านการจัดการ มีรูปแบบการบริหารงานแบบเจ้าของคนเดียว มีพนักงานทั้งหมด 13 คน ความเป็นไปได้ด้านเทคนิค มีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม ความเป็นไปได้ด้านการเงิน โครงการมีระยะเวลาคืนทุนเท่ากับ 2 ปี 2 เดือน 5 วัน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ 7,683,880.575 บาท อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนภายในโครงการเท่ากับ 92.96 % ดังนั้น การเปิดฟาร์มผักปลอดภัยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร จึงมีความคุ้มค่าแก่การลงทุน

คำสำคัญ: การศึกษาความเป็นไปได้ ฟาร์มผักปลอดภัย สถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

Abstract

This study aimed to study the feasibility of establishing pesticide residue free farm for agrotourism in Muang district, Mukdahan province. The study was divided into four parts including the feasibility of marketing, management, technical and finance. The researcher analyzed General Environment by using PESTE analysis and Competitiveness by using Five Forces Model, and also studied feasibility of marketing, management and technique by using information collected through questionnaire from 400 samples. The result showed that 84.50% of respondents interesting in visiting this farm .In term of management, the organization was a single owner with 13 staffs. For technical analysis, the farm was in a suitable location. Beside the net present value (NPV) was 7,683,880.575 Baht, the internal rate of return (IRR) was 92.96%, and the payback period was 2 years 2 months and 5 days. In summary, the investment for establishing pesticide residue free farm for agrotourism in Muang district, Mukdahan province was feasible.

Keywords: Feasibility, pesticide residue free farm, agro tourism

¹ นักศึกษาปริญญาโท วิทยาลัยบัณฑิตการศึกษากิจการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
291 หมู่ 4 ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร 49000 โทรศัพท์ 088-5731769
E-mail mongkolporn34@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ วิทยาลัยบัณฑิตการศึกษากิจการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

ในปัจจุบันกระแสทางด้านโภชนาการเพื่อสุขภาพและการท่องเที่ยวที่เน้นความเป็นธรรมชาติ กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก แต่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร มีสถานที่ท่องเที่ยวประเภทดังกล่าวเพียงแห่งเดียวเท่านั้น และยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ทั้งหมด เนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรดังกล่าวเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าถ่ายภาพดอกไม้ในช่วงฤดูหนาวเท่านั้น ซึ่งนักท่องเที่ยวที่นิยมท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรมักจะต้องการสัมผัสวิถีชีวิตและการทำกิจกรรมทางการเกษตรในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร นอกจากนี้ยังมีนโยบายจากรัฐบาลจัดตั้งให้จังหวัดมุกดาหารเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ หลังจากการประกาศนโยบายดังกล่าว ทำให้มีแนวโน้มของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารเพิ่มขึ้นทุกปี จากสถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2557-2558 ของกรมการท่องเที่ยว พบว่าสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารปี 2558 เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.08 จากปี 2557 ทำให้ผู้ศึกษามองเห็นโอกาสในการพัฒนาธุรกิจของตน ซึ่งทำฟาร์มผักปลอดภัยจากสารพิษอยู่แล้ว รวมทั้งมีพื้นที่ที่เหมาะสมในการเปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร จึงต้องการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนเปิดฟาร์มผักปลอดภัยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนเปิดฟาร์มผักปลอดภัยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยศึกษาความเป็นไปได้ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความเป็นไปได้ทางการตลาด ความเป็นไปได้ทางการจัดการ ความเป็นไปได้ทางเทคนิค และความเป็นไปได้ทางการเงิน

วิธีดำเนินงาน

1. การศึกษาความเป็นไปได้ทางการตลาด [1] โดยการการศึกษาพฤติกรรมในการท่องเที่ยวและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จากแบบสอบถามประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวต่างถิ่นที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ใช้วิธีการการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยเลือกเก็บจากนักท่องเที่ยวต่างถิ่นที่เข้ามาเที่ยวในตลาดอินโดจีน ซึ่งผู้ศึกษามีวิธีการตั้งจุดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล โดยการจัดกิจกรรมตอบแบบสอบถามแลกรางวัล จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไปที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ 5 ประเด็น โดยใช้ PESTE Analyze วิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน [2] เพื่อนำมาใช้ในการประเมินระดับความเข้มข้นของการแข่งขันในตลาด โดยใช้ Five Forces Model [3] และวิเคราะห์ข้อมูลตามส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการ 7P's [4] จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ทั้งหมดมาสรุปความเป็นไปได้ด้านการตลาด

2. การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการจัดการ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การจัดการองค์กร โดยการศึกษารูปแบบการบริหารงานขององค์กร โครงสร้างองค์กร และการวางแผนระบบขององค์กร โดยการแบ่งองค์กรออกเป็นหน่วยงานย่อยๆ การวิเคราะห์งาน โดยการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของงาน แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสรรหาและการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมกับตำแหน่งงานที่กำหนดไว้ เข้ามาทำงานในองค์กร เกณฑ์การคัดเลือกบุคลากร เกณฑ์การประเมินบุคลากร ข้อมูลด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการที่พนักงานควรจะได้รับ จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ทั้งหมดมาสรุปความเป็นไปได้ด้านการจัดการ

3. การศึกษาความเป็นไปได้ด้านเทคนิค การวิเคราะห์ข้อมูลด้านทำเลที่ตั้ง อุปกรณ์ และขั้นตอนในการบริการ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าว ไปใช้ในการคาดคะเนต้นทุนที่ต้องใช้การดำเนินโครงการจากนั้นนำผลการวิเคราะห์ทั้งหมดมาสรุปความเป็นไปได้ด้านเทคนิค

4. การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงิน การกำหนดสมมติฐานด้านการเงิน การประมาณการงบทางการเงิน การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการลงทุน ระยะเวลาคืนทุน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนภายในโครงการ มาสรุปความเป็นไปได้ด้านการเงินว่าโครงการนี้ควรลงทุนหรือไม่

ผลการวิจัย

การศึกษาคือความเป็นไปได้ด้านการตลาด มีความเป็นไปได้ เนื่องจากผลจากแบบสอบถามพบว่า หากมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งใหม่ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 84.50 สนใจมาเที่ยว นอกจากนี้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไปยังส่งผลด้านบวกต่อโครงการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปสภาพแวดล้อมทั่วไป

สภาพแวดล้อมทั่วไป	โอกาส	อุปสรรค
ด้านนโยบายและการเมือง	✓	
ด้านเศรษฐกิจ	✓	
ด้านสังคม	✓	
ด้านเทคโนโลยี	✓	
ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	✓	

นอกจากนี้โครงการมีความพร้อมที่จะเข้าแข่งขันในอุตสาหกรรมจากผลวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปสภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน (Five Forces Model)

ปัจจัย	ผลกระทบ (ความรุนแรง)
อำนาจการต่อรองของผู้ซื้อ	ต่ำ
อำนาจการต่อรองของผู้ขายปัจจัยการผลิต	ต่ำ
ภาวะคุกคามของผู้แข่งขันรายใหม่	สูง
ภาวะคุกคามจากสินค้าทดแทน	ปานกลาง
การแข่งขันภายในอุตสาหกรรม	ต่ำ

รวมไปถึงความพร้อมในการดำเนินการด้านการตลาด จากการวิเคราะห์ข้อมูลตามส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการ (7P's) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร(7P's)	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำคัญ
ด้านผลิตภัณฑ์	4.05	0.63	มาก
ด้านราคา	3.69	0.85	มาก
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.02	0.74	มาก
ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.75	0.78	มาก
ด้านกระบวนการ	3.92	0.82	มาก
ด้านบุคลากร	4.09	0.88	มาก
ด้านกายภาพ	4.03	0.83	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามคำนึงถึงปัจจัยทั้ง 7 ด้านที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเท่ากันทุกด้าน นั่นคืออยู่ในระดับมาก แต่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญระดับมากที่สุด เรื่องความสวยงามและภูมิทัศน์ของสถานที่ท่องเที่ยว ดังนั้นโครงการจึงเน้นความสวยงามและภูมิทัศน์ของสถานที่ท่องเที่ยวเป็นหลัก

2. การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการจัดการมีความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการ เนื่องจากโครงการมีรูปแบบการบริหารงานแบบเจ้าของคนเดียว คือ ผู้จัดการ (เจ้าของโครงการ) ซึ่งมีหน้าที่วางแผนนโยบายต่างๆ และควบคุมดูแลการบริการ การทำงานของพนักงานในองค์กรและตรวจสอบความเรียบร้อยด้านต่างๆ องค์กรแบ่งออกเป็น 3 หน่วยงานย่อย ดังนี้ ฝ่ายผลิต จำนวน 4 คน มีหน้าที่ดูแลเรื่องการผลิตทั้งหมดภายในโครงการ ครอบคลุมการผลิตพืชและสัตว์ในโครงการ รวมถึงการดูแลความสะอาดบริเวณโครงการทั้งหมด ฝ่ายขาย จำนวน 6 คน มีหน้าที่ดูแลเรื่องการขาย การตลาด การเงิน การบัญชี การประชาสัมพันธ์ การบริการต่างๆ ในโครงการ รวมไปถึงการควบคุมดูแลรถรางและรถกอล์ฟ และฝ่ายรักษาความปลอดภัย จำนวน 2 คน มีหน้าที่ควบคุม ดูแล ความปลอดภัยภายในโครงการ การคัดเลือกพนักงานจะพิจารณาตามตำแหน่งงาน ลักษณะของงาน และคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยให้อัตราค่าตอบแทนตามตำแหน่งงาน ทั้งยังมีกรจูงใจพนักงานโดยให้สวัสดิการต่างๆ เช่น ประกันสังคมวันหยุด และการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้เกี่ยวกับสายงาน

3. การศึกษาความเป็นไปได้ด้านเทคนิค มีความเป็นไปได้ เนื่องจากพื้นที่ในการจัดทำโครงการมีอยู่มากถึง 88 ไร่ ซึ่งมีการจัดสรรพื้นที่ตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้พื้นที่ ตามอัตราส่วน 30 : 30 : 30 : 10 = สระน้ำ : นาข้าว : ปลูกพืช : ที่อยู่อาศัย ซึ่งเหมาะแก่การเปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และสามารถแบ่งสันปันส่วนพื้นที่ดังกล่าวเพื่อต่อเติมพัฒนาให้สามารถเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ไม่ยาก ทั้งยังมีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร มีระยะทางห่างจากตัวเมืองเพียง 7 กิโลเมตร ห่างจากสะพานมิตรภาพ ไทย-ลาว แห่งที่ 2 (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) เพียง 18 กิโลเมตร มีพื้นที่ติดกับเส้นทางสายหลักจากจังหวัดมุกดาหารสู่ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดนครพนม จังหวัดสกลนคร จังหวัดยโสธร จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดขอนแก่น และอีกหลายจังหวัด ซึ่งสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก มีขั้นตอนการให้บริการที่ง่าย สะดวก และรวดเร็ว เพียงจ่ายค่าเข้าชม ณ จุดทางเข้า นักท่องเที่ยวสามารถเข้าเที่ยวชมในโครงการได้ทันที

4. การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงิน มีความเป็นไปได้ เนื่องจากโครงการมีเงินลงทุนซึ่งเป็นส่วนของ

เจ้าของทั้งหมด โครงการมีระยะเวลาคืนทุน เท่ากับ 2 ปี 5 เดือน 5 วันมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 7,683,880.575 บาท อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนภายในโครงการเท่ากับ 92.96 % ซึ่งมีความคุ้มค่าแก่การลงทุน

สรุป

การเปิดฟาร์มผักปลอดภัยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร มีความเป็นไปได้ทั้งด้านการตลาด สภาพแวดล้อมทั่วไปทุกด้านส่งผลด้านบวกต่อธุรกิจ โครงการมีความพร้อมที่จะเข้าแข่งขันในอุตสาหกรรม ปัจจัยทั้ง 7 ด้านที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเท่ากันทุกด้าน นั่นคืออยู่ในระดับมาก แต่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญระดับมากที่สุด เรื่องความสวยงามและภูมิทัศน์ของสถานที่ท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ [5] พิมพา หิริภูกิตติ และคณะ (2557) ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไปท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพราะต้องการพักผ่อนคลายความเครียด โดยการได้ชื่นชมทัศนียภาพอันสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการจัดการ โครงการมีความพร้อมในการจัดทำโครงสร้างองค์กรและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ด้านเทคนิค พื้นที่ของโครงการสามารถแบ่งสัณป็นส่วนพื้นที่ดังกล่าวเพื่อต่อเติมพัฒนาให้สามารถเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ไม่ยาก ทั้งยังมีทำเลที่เหมาะสม และด้านการเงิน โครงการมีระยะเวลาคืนทุน เท่ากับ 2 ปี 5 เดือน 5 วันมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 7,683,880.575 บาท อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนภายในโครงการเท่ากับ 92.96 % ดังนั้นจึงมีความคุ้มค่าแก่การลงทุน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้รับความกรุณาจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.วินิต ชินสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ จนทำให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณท่านที่สละเวลาเพื่อแนะนำ อภิบาย รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณท่านในความกรุณาที่ได้รับ ณ โอกาสนี้ด้วย
ขอกราบขอบพระคุณครอบครัวมุกดาธารพงศ์ บิดามารดาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู และญาติมิตรที่เฝ้ากำลังใจรวมทั้งสนับสนุนเป็นอย่างดีมาโดยตลอด จนทำให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
และท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จที่มีส่วนช่วยให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] จิรพรรณ เลียงโรคาพาธ. (2558). **การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการตลาด**. นครปฐม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- [2] Kotler, P. & Keller, K.L. (2012). **Marketing Management**. 14th ed. The United States of America: Courier Kendallville.
- [3] กาญจนา เศรษฐนันท์. (2549). **การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น: คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [4] รุจิรัตน์ พัฒนถาบุตร. (2557). **เอกสารคำสอนรายวิชาพื้นฐานธุรกิจ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. ขอนแก่น: หจก. โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- [5] พิมพา หิริภูกิตติ และคณะ. (2557). **พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย**. *สุทธิปริทัศน์*, 28(88), 362-384.